

KO VPLIV KORUPCIJE NA (PРАВНО) DRŽAVO NI VEČ MIT

Že vrabci na strehi čvkajo o negativnem vplivu korupcije na (pravno) državo. Utemeljeno? Seveda. Zakaj? Slovenija je od maja 2013 med drugim namreč bogatejša za doktorsko delo – raziskavo o vplivu korupcije na pravno državo v Republiki Sloveniji. Analitično delo – analiza in pregled raziskav, intervjuji s strokovno javnostjo (45) in analiza utemeljenih korupcijskih ravnanj v Sloveniji (167) – je pokazalo na velik vpliv tega izrazito negativnega pojava na Slovenijo, njene državljane in državljanke ter okolje – oziroma na načelo, da je Slovenija pravna država.

Glede na rezultate raziskave je največ korupcije – in s tem največ negativnega vpliva na (pravno) državo – na področju javnega sektorja (javne službe oziroma institucije), pri javnih naročilih (vodilno področje), v upravnih postopkih, v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, pri postopkih razpolaganja s stvarnim premoženjem države in občin ter v zdravstvu in farmaciji. Pri tem se kot storilci koruptivnih ravnanj najpogosteje pojavljajo javni uslužbenci in funkcionarji, pri čemer je ugotoviti, da je za Slovenijo značilna tako majhna (t. i. cestna) kot tudi velika

oziroma sistemska korupcija.

Pa je Slovenija torej sploh (še) pravna država? Formalno-pravno seveda je, zaznavno, torej subjektivno, po mnenju ljudstva in stroke, pa ne. To, t. i. prehodno oziroma trenutno stanje pravne države pri nas predstavlja trenutno občutje ljudi, ko se srečujejo z državnim aparatom, ravnanji oziroma nastopi najvišjih funkcionarjev in tako dalje. Na primer za stranko, ki izgubi nek spor, pravna država ne deluje – in obratno, za funkcionarja, ki naj bi storil nekaj neetičnega, nezakonitega in za svoje dejanje ni obsojen, si ljudje mislijo – *če lahko on, lahko tudi jaz ...* Pomembno pri vsem tem torej je, da ni vsaka država pravna država zgolj in le zato, ker ima v svoji strukturi pravo, ampak morajo njeni državljani in državni aparat to isto pravo sprejemati, ga potrjevati ter se mu, takšnemu kot je, podrežati in na tak način ne kršiti »pravil igre« – torej pravnih in ostalih družbenih norm.

Kršenje teh pravil pa je glede na ugotovitve raziskave žal v Sloveniji iz leta v leto pogostejša praksa. Ne samo to, pač pa je čedalje

močnejši tudi signal, ki ga prejema družba, to je, da se korupcija v veliki meri spleča, ali drugače – pričakovana korist je večja od koristi, ki bi jo dosegli, če bi svoj čas in sredstva uporabili za drugo (zakonito) dejavnost.

Kaj pa rešitve? Raziskovalno delo identificira slednje: striktna in dosledna implementacija predpisov, boljše in proaktivno delovanje institucij, ciljno izobraževanje kritičnih subjektov, osveščanje mladih, strožje sankcije ter avtomatizacija odkrivanja kršitev, vzpostavitve ustreznega nadzornega mehanizma nad zakonodajnim postopkom, določitev pogojev za kandidiranje na javne funkcije ...

Prvi predpogoj, da opisano uresničimo v praksi, pa je sprememba v načinu razmišljanja – v luči prevzemanja odgovornosti in integritetnega ravnanja vsakega posameznika kot tudi organizacij javnega sektorja. Čaka nas torej še veliko dela.

Jure Škrbec, mag.

KAZALO

- 📖 Tema meseca – Vpliv korupcije na pravno državo v Republiki Sloveniji str. 2
- 📖 KPK se proračun ne bo povečal za 150.000 evrov, saj gre večinoma za evropska sredstva str. 6
- 📖 Odziv KPK na sodbo v zadevi Patria str. 6
- 📖 Forum OECD na temo transparentnosti in integritete pri lobiranju str. 6
- 📖 GRECO nadaljuje s 4. ocenjevalnim krogom str. 6
- 📖 Zaščita prijaviteljev – delovni posvet CDCJ ob pripravi osnutka priporočil Odbora ministrov pri Svetu Evrope str. 6
- 📖 Kratko poročilo o delu KPK v letu 2012 str. 7

Lana Zagorac, OŠ Toneta Čufarja Maribor

»Povej«

PRIJAVI SE NA NOVICE

na našem e-naslovu:
<https://www.kpk-rs.si/sl/prijava-na-novice-in-kpk-vestnik>

»Če verjamemo, da je nekaj slabo in če imamo pravico to preprečiti, je to naša dolžnost – in k vragu s posledicami.«

Lord Milner, britanski državnik

VPLIV KORUPCIJE NA PRAVNO DRŽAVO V REPUBLIKI SLOVENIJI

Akademska dela s področja preprečevanja korupcije v Sloveniji niso prav pogosta in so zato še toliko pomembnejša za razvoj tega področja. Najnovejšo tovrstno delo, ki ga predstavljamo v nadaljevanju, je kot zaključek doktorskega študija pripravil Jure Škrbec, nadzornik za omejevanje korupcije na Komisiji za preprečevanje korupcije in asistent za področje kriminalistike na Fakulteti za varnostne vede, Univerze v Mariboru (dalje raziskovalec oziroma avtor). Strnjena ugotovitev, ki izhaja iz dela, je, da korupcija negativno vpliva na pravno državo. S tem so bili potrjeni tudi vsi, do sedaj »orientacijski«, podatki dodiplomskih, diplomskih ter drugih slovenskih avtorskih del o vplivu korupcije na gospodarstvo, politiko in socialno državo.

Namen doktorskega dela z naslovom »Vpliv korupcije na pravno državo v Republiki Sloveniji« je bil raziskati elemente korupcije in pravne države, z namenom ugotavljanja vpliva korupcijskih ravnanj na (pravno) državo v Sloveniji, njeno okolje in državljane. Po pregledu literature je bila s poglobljenimi strukturiranimi intervjuji s strokovno javnostjo, raziskovalno metodo analize besedil ter s pomočjo programske opreme ATLAS.ti6 opravljena kvalitativna in kvantitativna analiza stališč slovenske strokovne javnosti (45 intervjujev) ter načelnih mnenj, zaključnih ugotovitev, mnenj in pojasnil Komisije za preprečevanje korupcije (dalje KPK) o koruptivnih ravnanjih – skupno 167 primerov koruptivnih ravnanj. V nadaljevanju podajamo glavne ugotovitve dela, sprva pa metode, ki jih je avtor uporabil pri svojem raziskovanju.

Osnovni cilji raziskovalnega dela

Glede na opredeljene domneve je raziskovalec v raziskovalnem delu disertacije sledil naslednjim ciljem:

- prek analize zaznanih ter identificiranih 167 korupcijskih ravnanj ugotoviti:
 - značilnosti, pojavnostne oblike in naravo korupcije v Sloveniji;
 - posledice koruptivnih ravnanj;
 - kdo so subjekti, ki izvršujejo koruptivna ravnanja;
 - na katerih področjih je identificirane največ korupcije;
- prek intervjujev s strokovno javnostjo (45 intervjuvancev) in analize identificiranih koruptivnih ravnanj ugotoviti značilnosti pravne države ter slednje v razpravi primerjati z ugotovitvami iz pregleda literature;
- ugotoviti način vpliva korupcije na pravno državo v Sloveniji, in sicer:
 - ali korupcijska ravnanja vplivajo na elemente pravne države;
 - kako po mnenju strokovne javnosti korupcija vpliva na pravno državo;
 - kakšne so značilnosti vpliva in na kakšen način se kaže ta vpliv.

Zaključni cilj, kot nadgradnja dela (ki sicer ni opredeljen neposredno prek hipotez dela), pa je bil na podlagi mnenj strokovne javnosti in ugotovljenih pojavnih oblik korupcije ter načina izvršitve in vzrokov za korupcijo ugotoviti:

- kako bi lahko negativni vpliv korupcije na pravno državo zmanjšali;
- identificirati orodja in metode za zajezitev korupcije v prihodnje ter prikaz priporočil v zvezi s tem.

Metode raziskovanja

Pri raziskovalnem delu so bile uporabljene metode, ki veljajo za kvalitativno raziskovanje družbenih pojavov, in sicer analiza besedil in dokumentov, primerjalna metoda ter strukturirani intervjuji. Za konkretno delo to pomeni:

1. metoda analize besedil oziroma dokumentov (metoda je bila opravljena s pomočjo programske opreme ATLAS.ti6¹), in sicer:
 - zaključnih ugotovitev o konkretnih primerih, načelnih mnenj, mnenj, stališč in pojasnil KPK o zaznanih primerih koruptivnih ravnanj (167 primerov, ki so bili izdani v obdobju od ustanovitve KPK do 5. 9. 2012) ter
 - stališč strokovne javnosti;
2. metoda strukturiranih poglobljenih intervjujev s strokovno javnostjo o opredeljeni problematiki; za celovitejšo in objektivnejšo sliko je bilo za potrebe raziskave izvedenih 45 poglobljenih razgovorov s sledečimi kategorijami predstavnikov: sodniki (5), tožilci kazenskega področja (5), uslužbenci oziroma funkcionarji KPK (5), uslužbenci Policije (5), uslužbenci Varuha človekovih pravic (3), uslužbenci oziroma funkcionarji Računskega sodišča (3), strokovnjaki, raziskovalci oziroma profesorji z obravnavanega področja, ki delujejo na Fakulteti za varnostne vede, Fakulteti za družbene vede, Pravni fakulteti v Mariboru in Pravni fakulteti v Ljubljani) (5), predstavniki nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s tem področjem (Društvo integriteta) (3), novinarji (3) in politiki (5); in
3. zaključna analiza rezultatov vseh omenjenih metod z interdisciplinarno metodo triangulacije.

O pojmi – korupcija in pravna država

Problematika raziskovanja vpliva korupcije na pravno državo se je pokazala že pri samem definiranju raziskovalnih pojmov. Iz pregleda literature namreč izhaja, da imamo na področju korupcije v Sloveniji in drugod po svetu veliko različnih definicij in opredelitev korupcije (pri čemer pa ni nobene enotne) – tako kaznovalno-pravnih (zakonskih) kot družbenih (socioloških, kriminoloških, moralnih), pri čemer nekateri govorijo o korupciji kot o tipičnem podkupovanju, drugi pa o širšem konceptu, kamor je treba prištevati še etiko in moralo. Opisano po mnenju avtorja predstavlja slabost merjenja in raziskovanja značilnosti korupcije – govoriti o korupciji brez natančne določitve vsebine tega pojma, torej da v bistvu ne vemo, zoper kaj naj se borimo in kaj naj preprečujemo oziroma odpravljamo. Zato je bila v doktorskem delu predlagana definicija korupcije z naslednjimi skupnimi elementi: kršitev ali opustitev dolžnega ravnanja v javnem ali zasebnem sektorju, pri katerem sta udeleženi najmanj dve osebi in s katerim se obe osebi neupravičeno okoristita, pri čemer ni nobena izmed njiju tipična žrtev.

Podobno je z opredelitvijo pravne države, saj so se po svetu iz različnih konceptov razvijale različne smeri razvoja pravne države (vladavine prava), z njimi vzporedno pa tudi njene različne opredelitve – *Rule of Law*, *Rechtsstaat*, *Due process of Law* in druge. Vse smeri razvoja (in opredelitve) so imele v svojih začetnih povojih različne lastnosti, kar nam pove, da je zelo pomembno, s katere zgodovinske točke spremljamo te značilnosti oziroma kaj želimo dejansko opazovati, saj so se lastnosti omenjenih doktrin, kot je bilo ugotovljeno v delu, proti koncu 19. in 20. stoletja poenotile. Ena od druge so črpale najboljše prakse in izkušnje (nižji in

¹ Metoda je bila opravljena s pomočjo programske opreme ATLAS.ti6. Gre za enega izmed CAQDAS paketov, ki ponuja analizo kvalitativnih podatkov oziroma interpretacijo tekstov, člankov, intervjujev in drugih besedil – orodje za upravljanje z znanjem, ki uporabnikom omogoča opredeljevanje odnosov med različnimi pojmi in deli informacij.

VPLIV KORUPCIJE NA PRAVNO DRŽAVO V REPUBLIKI SLOVENIJI

srednji sloj se je želel čim bolj »osvoboditi« objema državnih oblastnikov – policijske države), s čimer se je zasledovalo bistvo: visok etični koncept, pogojen z voljo in namenom celotne družbe. Takšen poenoten oziroma mešan sistem pa je, glede na utemeljevanja različnih slovenskih avtorjev (M. Pavčnik, A. Perenič, M. Cerar in tako dalje), prevzela tudi Slovenija, ki ima tako elemente anglosaške različice pravne države (*Rule of Law*) kot nemške (*Rechtsstaat*).

Bistvo slovenske pravne države, kar so poudarili tudi respondenti v raziskavi in s tem potrdili mnenja M. Cerarja, M. Pavčnika, A. Pereniča in drugih, je delovanje vseh državnih organov in državljank in državljanov v skladu z jasnimi, preglednimi in vnaprej definiranimi pravnimi pravili – Ustavo, zakoni in podzakonskimi akti, s čimer se zagotavlja enakost, človekove pravice in svoboščine ter s tem nearbitrarno ravnanje izvršilne, zakonodajne in sodne veje oblasti. Od omenjene t. i. formalne opredelitve pravne države pa se (v delu identificirana in s strani mnenj respondentov potrjena) razlikuje t. i. subjektivna zaznava tega pojma s strani državljanov in državljanek vsake države. Predvsem se, kot ugotavljajo respondenti v raziskavi, to pojavlja pri politikih oziroma najvišjih funkcionarjih v Sloveniji, od njih projicira na celotno družbo in tako smo v Sloveniji v povprečju, po oceni respondentov, zaznani kot »egoistična bitja«, ki želimo dobro le sebi. Ne smemo pa pozabiti na pomembno obliko subjektivnega razumevanja pravne države, ki jo v delu avtor imenuje kar prehodno oziroma trenutno stanje pravne države. To so (situacijska) trenutna občutja ljudi, ko se srečujejo z državnim aparatom. Namreč, ko stranka v upravnem, sodnem ali civilnem postopku izgubi, potem je njena subjektivna zaznava o pravni državi negativna – torej, da ne deluje in da je vse »skorumpirano«. Stranke, ki so v postopkih pridobile njim ustrezno razrešitev spora, pa »slavijo pravno državo«, s pogostim reklom »še obstaja pravica«. Podobno je lahko tudi razlikovanje med bogatimi in revnimi ter člani neformalnih mrež in tistimi, ki v takšnih skupinah niso udeleženi. Člani neformalnih mrež lahko ravno zaradi boljše povezanosti hitreje in večinoma neupravičeno uresničujejo svoje pravice in koristi. S tem se poudarja vrzel med različnimi skupinami ljudi in nezaupanje v delovanje (pravne) države ter zagotavljanje bistvenih človekovih pravic in svoboščin.

Na koncu koncev, bistvo pravne države je v tem, da ni vsaka država pravna država zgolj in le zato, ker ima v svoji strukturi pravo, ampak morajo njeni državljani in državni aparat to isto pravo sprejemati, ga potrjevati ter se mu, takšnemu kot je, podrežati in na tak način ne kršiti pravnih in ostalih družbenih norm.

Analiza (javnomnenjskih) raziskav in statistik

Na podlagi analize neposrednih (statističnih) in posrednih (javnomnenjske raziskave) mnenj (oziroma merjenj) je ugotoviti, da število prijav o korupciji ter odkritih in identificiranih koruptivnih ravnanj iz leta v leto strmo narašča. Razraščanje korupcijske epidemije se tako kaže v vsakoletnem porastu števila kaznivih dejanj, ki jih obravnavata Policija in tožilstvo, prejetih ovadb zoper storilce korupcijskih ravnanj, ovadb v delu na pristojnih državnih tožilstvih, obtožnih predlogov, neposrednih obtožb in zahtev za preiskave. Narašča pa tudi število prijav in identificiranih koruptivnih primerov, število odstopov organom odkrivanja in pregona ter število identificiranih koruptivnih ravnanj s strani KPK.

Vsa teoretična mnenja (tako svetovna kot domača) potrjujejo, da število korupcijskih ravnanj iz leto v leto narašča. S tem se povečuje tudi njena problematičnost in številčnost ter obremenjenost družbe/države s posledicami korupcije. Resnost problematike pa je utemeljena tudi z javnomnenjskimi raziskavami² (zaznavami

respondentov) kot tudi z vidika kritičnega in znatnega zmanjšanja števila tako obsodilnih, oprostilnih kot tudi zavrnilnih sodb s strani pristojnih sodišč. Medtem ko smo leta 2005 imeli še 12 obsodilnih sodb, smo imeli v letu 2011 le še 2. Omenjeno je javnost sprejela kot pomemben in zaskrbljujoč signal, ki ga daje država in njene institucije – da se korupcija v Sloveniji v veliki meri splača (negativni faktorji, ki se odražajo v možnosti razkritja, dokazljivosti ter kaznovanju storilcev – t. i. stroški storitve – so manjši od pričakovane koristi, ki jo dobimo z izvršitvijo korupcije; četudi se posameznika odkrije oziroma pride do faze predkazenskega ali celo sodnega postopka, pa na koncu najverjetneje ne bo prišlo do obsodbe). V Sloveniji je tako v veliki meri t. i. racionalna teorija storilcev enostavna in pozitivna »računica«. Storilci se odločijo izvršiti koruptivno ravnanje predvsem zato, ker je pričakovana korist večja od koristi, ki bi jo dosegli, če bi svoj čas in sredstva uporabili za drugo, torej zakonito, dejavnost.

Glede na omenjene javnomnenjske raziskave, zaznave ljudi, mnenja respondentov, uradne statistike in utemeljene primere korupcije je moč ugotoviti, da je največ korupcije na področju javnega sektorja, pri javnih naročilih (vodilno področje), v upravnih postopkih, v okoliščinah, ki pomenijo nasprotje interesov, pri postopkih razpolaganja s stvarnim premoženjem države in občin ter v zdravstvu in farmaciji. Pri tem se kot storilci koruptivnih ravnanj najpogosteje pojavljajo javni uslužbenci in funkcionarji, pri čemer ugotavljamo, da je za Slovenijo značilna tako majhna (cestna) kot tudi velika (sistemska) korupcija. Po avtorjevih ugotovitvah je vsem področjem (upravni postopki, postopki javnega naročanja, razpolaganje s premoženjem) skupno v veliki meri subjektivno in pristransko postopanje uradnih oziroma odgovornih oseb, s čimer prihaja do kršitev dolžnega ravnanja. Na tak način se pojavljajo okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog – kar ustreza definiciji nasprotja interesov. Pri prevladi zasebnih interesov javna funkcija praviloma izgubi na verodostojnosti, poštenosti in zaupanju javnega mnenja; tisti, ki jo izvršuje, pa na osebni integriteti in legitimiteti, da javno funkcijo opravlja še naprej.

Vzroki za nastanek korupcije v Republiki Sloveniji

Iz rezultatov izhaja, da je izboljšanje ekonomskega statusa oziroma pridobivanje koristi (torej pohlep) največji motiv in vzrok za nastanek korupcije v Sloveniji. Drugi najpogostejši vzrok so navade iz preteklosti, kjer so ljudje v nekdanji Jugoslaviji iskali načine, kako zaobiti sistem in pravila igre. Navedeno posredno potrди ugotovitve raziskave o neformalnih mrežah iz leta 2003, kjer je bilo ugotovljeno, da so bili takratni respondenti na splošno mnenja, da se v Sloveniji veliko uporabljajo zveze in kontakti med ljudmi, kar pa je navada še iz preteklosti, z Balkana, kjer so tako ljudje funkcionirali, delali in urejali večino stvari. Tretji vzrok za korupcijo pa je sistemske narave, saj že sam sistem vpliva na njeno povečanje. Na tem mestu so respondenti opozarjali, da »moraš pač plavati s tokom, drugače sam postaneš odklonski«. Predstavnik Varuha človekovih pravic je celo navedel, da »če se odmakneš, pa ti rečejo, saj bi bil nor, če ne ...«, predstavnik politikov pa sledeče: »Zdi se namreč, da v Sloveniji velja za carja, če »se znajdeš«, in za bedaka, če si pošten.« Podobno je pri četrtem najpogostejšem vzroku – majhnost Slovenije in delovanje vez ter poznanstev. Med zadnjimi vzroki sta še premajhna stopnja etič-

² Pomemben podatek in poudarek je, da je mnenje respondentov o korupciji »iz druge roke«, saj temelji na poročanju medijev in splošnih govorih. Frekvenca osebnih izkušenj s korupcijo je pri tem zanemarljiva, največ izkustev pa je sicer bilo na področju zdravstva in pri delu Policije. Problem, ki iz navedenega in ugotovljenega sledi, je vpliv medijev, ki so potemtakem glavni krivci ustvarjanja javnomnenjske zaznave problematičnosti korupcije v Sloveniji in posledično tudi krivci čedalje večjega družbenega nadzorstva – aktivnosti nadzornih organov.

VPLIV KORUPCIJE NA PRAVNO DRŽAVO V REPUBLIKI SLOVENIJI

nosti in integritete ter neučinkovitost nadzora in netransparentnost dela organov.

O vplivu korupcije na pravno državo v Republiki Sloveniji

Na podlagi pregleda literature ugotavljamo, da je razmerje med korupcijo in pravno državo jasno označeno in identificirano kot negativno – korupcija negativno vpliva na pravno državo (vladavino prava), in sicer prek lobiranja in koruptivnega sprejemanja zakonodaje; kršenja pravil igre; na način, da ogroža enakopravno obravnavo vseh oseb ter spoštovanje načela vladavine prava (torej vezanosti izvršilne veje oblasti na zakon); povzroča nepopravljivo škodo ljudem, okolju in državam; razdira medčloveške odnose ter zaupanje ljudi v državo in njene formalne institucije.

Omenjeno teoretično znanost je za Slovenijo avtor potrdil z analitično raziskavo konkretnih identificiranih korupcijskih primerov in analizo mnenj strokovne ter civilne družbe. Iz obeh analitičnih virov je tako bilo potrjeno, da korupcija negativno vpliva na pravno državo, in sicer prek kršitev naslednjih načel pravne države:

a) Načelo vezanosti izvršilne veje oblasti in sodstva z zakonom ter ustavnih načel jasnosti in usklajenosti zakonov

- Pri tem velja izpostaviti, da so se respondenti v intervjujih opredeljevali do težav pravne države, kjer so na prvo mesto umestili zakonodajo in zakonodajne postopke, saj prihaja po njihovem večinskem mnenju do prepogostih in nenehnih sprememb predpisov po neustreznih postopkih, brez vključene javnosti, kar je posledično pripeljalo do prenormiranosti ter nejasnosti zakonov in njihove medsebojne neuskklajenosti. Še več, respondenti so pri odgovoru o vplivu korupcije na pravno državo kot drugi največji problem ocenili same kršitve predpisov. Nekdo, ki s koruptivnim ravnanjem krši neko pravilo (torej kršitev dolžnega ravnanja), vpliva oziroma hkrati tudi krši načela pravne države – načelo vezanosti izvršilne veje oblasti na ustavo in zakon.

b) Načelo enakopravne obravnave oziroma pravne varnosti

- 31 % respondentov je mnenja, da korupcija vpliva na pravno državo prek neenakopravne obravnave ljudi, kar pa je dejansko vpeto v vse faze družbenega delovanja države. Načelo sicer jasno zahteva, da zakoni veljajo za vse enako, da so vsem zagotovljene enake pravice in svoboščine, pri tem pa nihče ne sme biti prikrajšan zaradi rase, verske ali spolne pripadnosti in tako dalje, vendar pa v slovenskem okolju ni tako. Res je, da se je tako opredelilo zgolj 31 % respondentov, vendar je na podlagi analize korupcijskih ravnanj videti, da je v praksi neenakopravne obravnave veliko več – najdemo jo v skoraj vseh korupcijskih primerih, ki so se pripetili na slovenskih tleh. Dodatno utemeljenost vpliva korupcije na pravno državo s kršitvijo omenjenega načela podaja tudi podatek, da so se o tem opredelili predvsem respondenti s strani sodnikov, predstavnikov KPK, tožilstev in Računskega sodišča. Civilna družba tega problema ne vidi kot izpostavljenega oziroma pomembnega.

c) Zakone sprejema parlament, ki ga izvoli ljudstvo, skladno z demokratičnimi načeli in po večfaznem postopku

- Tu je ugotoviti, da korupcija vpliva na pravno državo s koruptivnim sprejemanjem zakonov oziroma nezakonitim lobiranjem za sprejem točno določenih vsebin zakona. Srž problema je namreč že v postopku priprave zakonov. S tem se samo določenim osebam omogoča korist, kar pa prispeva (oziroma omogoča) k neenakopravnosti in neenaki obravnavi vseh subjektov v Republiki Sloveniji. Glede na pomanjkanje nadzora oziroma neizvajanja Resolucije o normativni dejavnosti

Nekateri citati iz opravljenih intervjujev (anonimno):

O opredelitvi korupcije: »Kot je že rekel Tomaž Akvinski, ki je dejal, da je zakon, ki nasprotuje naravnemu pravu, koruptivno pravo. Vse, kar nasprotuje zdravorazumskemu pojmovanju tega, kar je pravno, pravično in prav, je zloraba oblasti in je korupcija.«

O vzrokih za korupcijo: »Moraš pač plavati s tokom in delovati koruptivno, drugače sam postaneš odklonski, saj je že cel sistem pokvarjen.« ... »Ko iščeš službo, ne pogledaš takoj v zaposlitvene oglase, pač pa kontaktiraš prijatelje in znance, če lahko kdo priskrbi kako dobro službo.«

O rešitvah proti korupciji: »Preventiva, ki mora izhajati od rojstva posameznika in to ne samo v šolskem sistemu, ampak tudi v domačem okolju. Otroke vzgajati v duhu, da so dovetni in opozorijo na primere, ko nekdo od vrstnikov doseže boljši položaj, na kakršenkoli način, prek vpliva staršev ali drugega vpliva, da se to izpostavi in da se tega ne tolerira. Šola več ne vzgaja, ampak zgolj uči – problem je tudi, da starši nimajo več časa za vzgojo, tu so službe in tako dalje. Za samo preprečevanje korupcije morajo metode izhajati že iz same družinske vzgoje. Ljudje smo smešni, večinoma smo proti korupciji in na glas kritiziramo koruptivne, če smo pa sami v položaju, da lahko s tem profitiramo, pa se le-te poslužimo.«

O zgledu najvišjih funkcionarjev: »Če lahko oni, zakaj ne bi smel tako ravnati jaz?«

O vplivu korupcije na pravno državo: »V očeh nekega povprečnega državljana je problem pravne države občutek neenakosti – da pravila ne veljajo za vse enako. Če si ti član neke elite, doživiš drugačno pravno usodo kot povprečni posamezniki.« ... »Z naraščanjem korupcije izgubljajo ljudje vero v institucije, v pravno državo, v demokracijo kot tako, v vladavino prava in se odtujijo od lastne države. Predpostavka, na kateri temelji dobrobit neke družbe, je, da ljudje čutijo neko državo za svojo. Na tem temelji legitimnost neke države.« ... »Pravna država bi morala odreagirati na vsako korupcijo. In če ne odreagira, je to že vpliv korupcije na pravno državo.«

O ključnih institucijah proti korupciji: »Najprej politika – tako vlada kot parlament – ki bi morala biti najprej sama vzor in bi morala sama izločiti vse, kar bi bilo možno šteti za koruptivna dejanja, po drugi strani pa bi morala dati svojim državnim in nadzornim institucijam vso potrebno podporo in jih ne bi javno kritizirala ter dajala v nič ter govorila, da je sodstvo zanič, protikorupcijska komisija, da je brezzobi tiger ...«

VPLIV KORUPCIJE NA PRAVNO DRŽAVO V REPUBLIKI SLOVENIJI

(2009) se po ugotovitvah korupcija lahko uspešno zakrije v čisto zakonitih postopkih sprejemanja oziroma spreminjanja zakonov.

O posledicah korupcije

Ne glede na to, da so respondenti sicer mnenja, da Slovenija je pravna država, pa le-ta po njihovem mnenju ne deluje dobro. Problemi pravne države se kažejo predvsem pri njenem udejanjanju v praksi, kjer nastopi razkorak med normativnim in stvarnim, na kar je opozarjalo že Društvo Integriteta v opravljeni raziskavi Nacionalni sistem integritete iz leta 2012 (S. Habič et al.). Ustava RS in Ustavno sodišče sta pravno-formalno zadostili vsem zahtevam o »idealni« pravni državi, vendar se ta v praksi ne izkazuje za popolnoma delujočo. To pa ni edina težava pravne države, iz raziskave jih izhaja več, in sicer slaba zakonodaja ter zakonodajni postopki (pogoste in nenehne spremembe predpisov, ki se uresničujejo po neustreznih postopkih, brez vključene javnosti, kar je posledično pripeljalo do prenormiranosti ter nejasnosti zakonov in njihove medsebojne neuskkljenosti); slab zgled najvišjih funkcionarjev – predvsem, po mnenju respondentov, politikov, neučinkovitost organov/institucij in nezaupanje ljudi v državo. Nezaupanje se še povečuje in podkrepi z dejstvom, da največ koruptivnih ravnanj storijo ravno javni uslužbenci (70 % celotne populacije), med katerimi pa je najbolj problematična skupina posameznikov znotraj javnih zavodov, sledijo javni uslužbenci oziroma uradne osebe na ministrstvih in organih v sestavi slednjih ter uradne osebe v organih lokalne samouprave. Po problematičnosti oziroma številnosti pa so drugi po vrsti funkcionarji, ki s svojimi kršitvami predstavljajo petino vseh subjektov, ki kršijo oziroma opuščajo dolžno ravnanje. Omenjeni so osnovni gradnik zidu, ki ne sme popuščati pri vdoru korupcije v javne institucije, v delo samega državnega aparata. Žal pa se v Sloveniji dogaja ravno to, kar nakazuje celo na pojav sistemske korupcije oziroma ugrabljenost države, saj »elite« vodijo državo za svoje lastne interese.

Iz analitičnih podatkov tako izhaja, da v praksi prihaja do dveh bistvenih vrst posledic korupcije – neupravičene koristi na eni strani (torej pridobljene materialne ali finančne koristi – 75 %), ter škoda (škodni dogodek) za tretjo osebo. Oškodovanje se statistično gledano najbolj kaže v ogromnih stroških za proračun (ekonomski vidik), izgubi zaupanja ljudi v državne institucije in njihove legitimne moči ter v oškodovanju bivalnega okolja (okolje in prostor). Posredno pa se škoda kaže tudi v izgubi zaupanja ljudi v institucije in njene legitimne moči. Po pregledu literature in analizi intervjujev s stroko je bilo namreč ugotovljeno, da ugled države oziroma zaupanje v njene institucije, v kolikor prihaja do neenakopravne obravnave subjektov, pada.

Ravno omenjene negativne posledice korupcije pa utemeljujejo ugotovitev, da korupcija negativno vpliva na pravno državo. S tem so bili potrjeni tudi vsi, do sedaj »orientacijski«, podatki dodiplomskih, podiplomskih ter drugih slovenskih avtorskih del o vplivu korupcije na gospodarstvo, politiko in socialno državo. Avtorji teh virov so se pri obravnavi problematike korupcije (in njenih vplivov, posledic) večinoma sklicevali na mednarodne raziskave in na tej osnovi gradili splošne vrednostne ocene. V nasprotju z navedenimi deli je predmetno delo ta manko zapolnilo prek analitičnega dela dejansko izvršenih korupcijskih ravnanj in mnenj strokovnjakov tega področja (teorije države, teorije prava in korupcije).

O rešitvah in priporočilih za nadaljnje delo

Na podlagi rezultatov opravljenih raziskav in natančnega vpogleda v značilnosti tako pojava korupcije, pravne države kot njenih medsebojnih odnosov, pa so bile v doktorskem delu identificira-

ne tudi nekatere rešitve glede zmanjševanja korupcije in njenega vpliva na Slovenijo oziroma njene prebivalce:

- povečati učinkovitost delovanja represivnih in preventivnih institucij s povečanjem števila kadrov, izobraževanj in proračuna;
- vzpostaviti obligatorno analizo zaključenih primerov korupcijskih ravnanj oziroma drugih kaznivih dejanj s ciljem identifikacije dobrih in slabih praks posameznih institucij pri zaznavi in odkrivanju omenjenih nepravilnosti,
- povečati učinkovitost pridobivanja, zavarovanja in razumevanja kakovosti dokazov,
- skrajšati postopek od trenutka zaznave kaznivega dejanja do zaključka sojenja (večje in ustrežnejše sodelovanje med institucijami in tako dalje),
- vzpostavitev skupne mreže javnih baz, ki bi vključevala evidence AJPES, GVIN, evidenco obsojenih oseb, Policije, KPK, baze nepremičnin, zemljiško knjigo, Supervisor,
- povečanje proaktivnega delovanja organov odkrivanja, pregona in preventive,
- implementacija, nadgradnja ter posodobitev Akcijskega načrta o uresničevanju Resolucije o preprečevanju korupcije,
- vzpostaviti zakonodajo s področja javnih zavodov, saj so po ugotovitvah raziskav in statistični sliki korupcijskih ravnanj zelo obremenjeni s korupcijo,
- vzpostaviti nadzorni mehanizem nad zakonodajnim postopkom (večja skrbnost jasnosti besedil, zakonitost postopkov (hitri in skrajšani postopki), večja in obvezna vključenost javnosti v zakonodajni postopek, uvesti obvezno izogibanje nasprotju interesov tudi za poslance – skratka preoblikovanje in implementacija Resolucije o normativni dejavnosti),
- ciljno osveščanje in izobraževanje o korupciji ter boju proti njej (za najvišje funkcionarje, otroke, mladostnike in druge ciljne skupine),
- povečati nadzor nad razpolaganjem s stvarnim premoženjem države in lokalne skupnosti,
- uvesti možnost sankcioniranja kolektivnih organov (občinski sveti in tako dalje),
- povečati nadzor nad zakonitostjo dela lokalnih samoupravnih skupnosti,
- uvesti osnovne pogoje za možnost kandidiranja za voljene funkcionarje, najvišje funkcionarje v državni upravi in tako dalje (na primer nekaznovanost, izobrazba ...) ter uvesti prepoved kandidiranja za določen čas za posameznike, ki so bili pravnomočno obsojeni za kazniva dejanja,
- avtomatizacija javnih naročil (primer Bolgarije in Mehike),
- vključitev protikorupcijske klavzule v vse pogodbe,
- dodatne in strožje sankcije tako v Kazenskem zakoniku kot v ZIntPK,
- urediti strožje sankcije oziroma nadzor nad nadzorniki v zasebnih podjetjih (podjetjih v večinski lasti države) tudi s tem, da bi nadzorniki za svoje delo odgovarjali z lastnim premoženjem,
- ustrezno izvrševanje oziroma implementacija zakonov v Sloveniji.

KPK se proračun ne bo povečal za 150.000 evrov, saj gre večinoma za evropska sredstva

Ljubljana – Medijska poročanja in izjave nekaterih ministrov iz sredine junija, da se bo z rebalansom proračun Komisije za preprečevanje korupcije povečal za 150.000 evrov, so netočna. Dve tretjini tega zneska namreč predstavljajo evropska sredstva, ki jih je komisija pridobila z uspešno kandidatom (skupaj z Avstrijo in Slovaško) s projektom »European Anti-Corruption Training« (EACT). To pomeni, da ne gre za povečanje državnega financiranja KPK, saj je državni proračun s strani evropskega proračuna ta sredstva že prejel, zdaj jih zgolj prenaša na konto komisije, ki bo sredstva porabila v okviru projekta EACT v Sloveniji.

Ostali znesek je namenjen primarno korekciji proračuna, ki ga je sprejela prejšnja vlada in je, kljub opozorilom KPK, sredstva znižal do te mere, da ni bilo zagotovljeno niti izplačilo obstoječih plač uslužbencem komisije.

Odziv KPK na sodbo v zadevi Patria

Ljubljana – Komisija za preprečevanje korupcije želi v zvezi z izrekom sodbe v zadevi Patria izpostaviti vidik, ki je bil doslej v pravnih in političnih razpravah potisnjen v ozadje, čeprav ima lahko pomembne pozitivne posledice za omejevanje korupcije v Republiki Sloveniji.

Gre za eno prvih sodnih odločb za kaznivo dejanje sprejemanja daril za nezakonito posredovanje. To dejanje, ki se pogosto imenuje tudi »trgovanje z vplivom«, je Slovenija na podlagi zahtev mednarodnih konvencij OECD, Sveta Evrope in Združenih narodov inkriminirala v svoji zakonodaji že pred desetletjem. Žal je bilo pretežno mrtva črka na papirju, in to kljub temu, da je nezakonito trgovanje z vplivom, zvezami in poznanstvi v politični in gospodarski sferi ena bolj tipičnih oblik (sistemske) korupcije v Sloveniji, ki se izvaja na račun javnega dobrega z namenom pridobivanja protipravne premoženjske koristi za storilca ali za koga drugega. Njena žrtev in talci pa smo vsi prebivalci Republike Slovenije. Prav tako se v slovenski splošni in strokovni javnosti še ni uveljavilo, da je kazniva tudi že zgolj sama obljuba ali sprejem obljube podkupnine.

V tej luči sodba postavlja standarde, ki so skladni z zavezami Slovenije, sprejetimi z mednarodnimi akti in s prakso organov odkrivanja in pregona ter sodišč v državah s trdnejšo vladavino prava. Omenjena sodba je – ne glede na to, kakšna bo pravnomočna odločitev po uporabi vseh legitimnih pravnih sredstev – na načelni ravni opozorilo pravne države, da je tudi trgovanje z vplivom resno korupcijsko kaznivo dejanje, hkrati pa je ta sodba sporočilo vsem, ki so v javni upravi ali v gospodarstvu soočeni z »nespodobnimi ponudbami«, da se temu uprejo in dejanja prijavijo. V tem pogledu komisija izraža vso podporo pravosodnim organom. Delo institucij pravne države, med katerimi imajo

nedvomno ključno vlogo prav pravosodni organi, je odločilni pogoj za delovanje vladavine prava in uveljavljanje Slovenije kot pravne ter socialne države.

Ta sodba, če bo prestala vse pritožbene instance, ne more biti zadnja in edina. Nobena tudi ne sme imeti politične barve. In – če uporabimo besede W. Churchilla – ta sodba ni začetek konca, ampak konec začetka obravnavanja korupcije v Sloveniji zgolj prek politike in medijev, namesto skozi ustrezne pravne postopke, ki bodo imeli za posledice tako obsodilne kot oprostilne sodbe. Zato sodišča so – da sodijo. Pravna država v Sloveniji ni popolna, vendar pa k njeni krepitvi zagotovo ne pripomorejo osebne in politične diskreditacije ter pavšalni napadi na institucije pravne države in posameznike, ki v njih opravljajo svoje delo.

Forum OECD na temo transparentnosti in integritete pri lobiranju

Pariz – Na sedežu Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) v Parizu je 27. in 28. junija v okviru srečanja delegatov Mreže za integriteto javnega sektorja potekal forum na temo transparentnosti in integritete pri lobiranju.

Udeležili so se ga visoki predstavniki zakonodajne in izvršilne veje oblasti, zasebnega sektorja ter civilne družbe, ki so sodelovali v skupni razpravi o izzivih in izkušnjah za povečanje transparentnosti ter integritete pri lobiranju, katerih namen je dosega boljšega oblikovanja politik.

Iz Slovenije se je foruma kot eden izmed ključnih govornikov udeležil Rok Praprotnik, namestnik predsednika Komisije za preprečevanje korupcije, ki je v svojem govoru predstavil ključne točke slovenske ureditve in razvijajočo se prakso na področju lobiranja.

V zadnjem obdobju je obnovitev zaupanja v ospredju dnevnega reda vladnih reform članic organizacije, saj razpoložljivi podatki kažejo, da gre za resno erozijo zaupanja v

vladajoče oblasti in javne institucije. Ta erozija pa se je pojavila ravno v obdobju, ko bi moralo biti zaupanje državljanov in gospodarstva v svoje vlade kar največje, saj bodo le tako lahko uspešno, odločno in učinkovito uveljavile prepotrebne strukturne reforme, ki vključujejo tudi težke in nepriljubljene odločitve. Ti dejavniki kažejo nujnost reševanja verodostojnosti institucij, ki sodelujejo pri oblikovanju politik in krepitvi institucionalnih pogojev, ki določajo postopek oblikovanja politik.

Vse večja zaskrbljenost zaradi nedovoljenih vplivov, ki se pojavljajo v procesu sprejemanja odločitev, še posebej v povezavi z lobiranjem, spodbuja vlade, da raziščejo načine, kako učinkovito povečati preglednost in dvigniti integriteto v procesih lobiranja. Na ta način bi vlade učinkovito zavarovale javni interes in vsem zainteresiranim stranem zagotovile enake pogoje. Vse naštetje je OECD prepričalo v organizacijo foruma, ki je sicer na temo lobiranja potekal prvič.

Da gre za pomembne vsebine, se je pokazalo tudi v visoki udeležbi tokratnega foruma in izkazanem zanimanju sodelujočih.

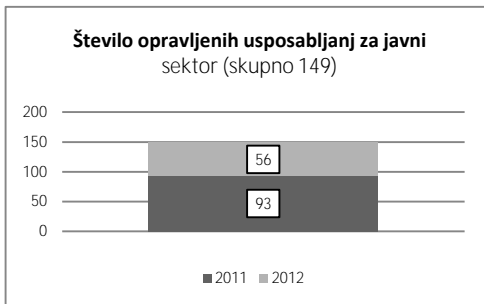
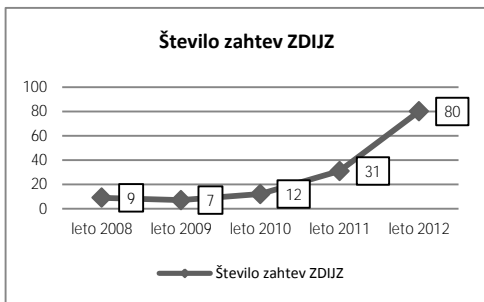
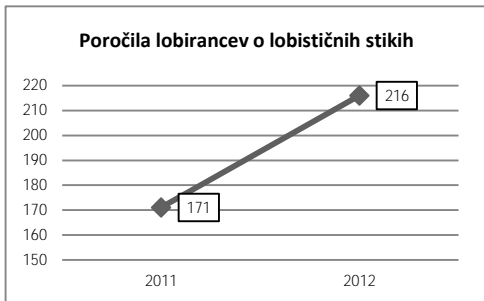
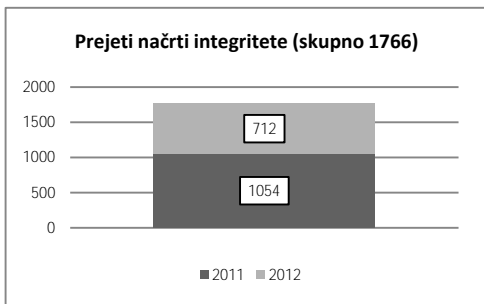
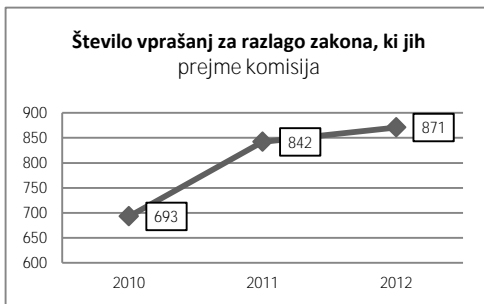
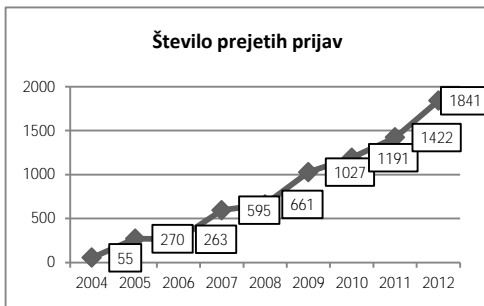
GRECO nadaljuje s 4. ocenjevalnim krogom

Strasbourg – Na 60. rednem zasedanju skupščine GRECO, ki se ga je udeležila predstavnica Komisije za preprečevanje korupcije, so bila sprejeta nova poročila v 4. ocenjevalnem krogu, ki se osredotoča na preprečevanje korupcije pri članih predstavniških teles, sodnikih in tožilcih, in sicer za Nizozemsko ter Luksemburg. GRECO je tudi nadaljeval s spremljanjem napredka v državah članicah glede izvajanja priporočil iz 3. ocenjevalnega kroga, predvsem s področja transparentnosti financiranja političnih strank. Del zasedanja je bil namenjen predstavitvam različnih pristopov držav k nadzoru premoženjskega stanja, ki jih je na svoji spletni strani uredila Svetovna banka ([Financial Disclosure Law Library](#)), ter dobre prakse na področju nadzora premoženjskega stanja v Romuniji in ZDA.

Zaščita prijaviteljev – delovni posvet CDCJ ob pripravi osnutka priporočil Odbora ministrov pri Svetu Evrope

Strasbourg – Namen delovnega posveta Evropskega odbora za pravno sodelovanje (CDCJ) je bil osvetliti problematiko zaščite prijaviteljev z vidika nasprotujočih si konceptov, kot na primer pravico do svobode govora ter pravico do anonimnosti in zaupnosti, nadalje pravico do podaje prijave, ki je v javnem interesu, in na drugi strani dolžnost ščititi zaupne podatke. CDCJ bo namreč na podlagi delovnega dokumenta ter razmišljanj udeležencev posveta, ki se ga je udeležila tudi predstavnica Komisije za preprečevanje korupcije, pripravil osnutek priporočil za sprejem na Odboru ministrov. Razmišljanja so bila usmerjena tudi v morebitno pripravo in sprejem konvencije o zaščiti prijaviteljev.

Pripad novih zadev v letu 2012 ...

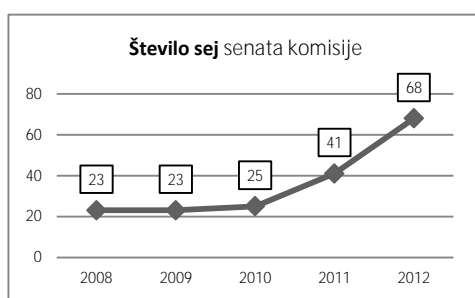
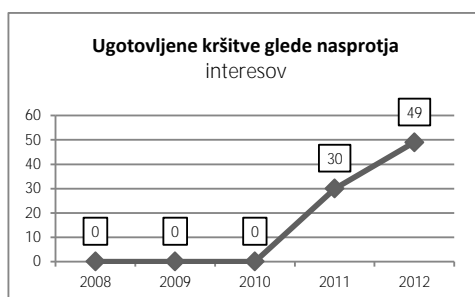
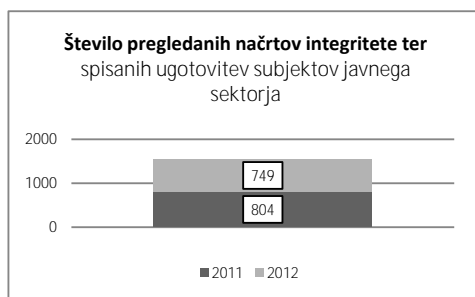
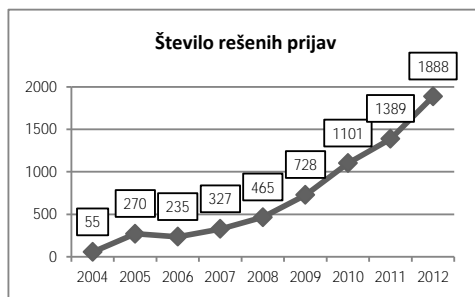
Trend pripada novih prijav je še naprej v porastu (v letu 2012 je komisija prejela 419 prijav več kot v preteklem letu), enako velja za prošnje in zahteve po pravnih mnenjih, svetovanjih, usposabljanjih in izobraževanjih. Zaradi novih pristojnosti in delovnih področij, ki jih je uvedel leta 2010 sprejet ZIntPK, se skokovito povečuje tudi obseg dela na drugih področjih (obseg poročanja o premoženjskem stanju in omejitvah poslovanja, prekrški, načrti integritete, upravne odločbe, nadzor nad lobiranjem in drugo). Na obeh temeljnih področjih dela komisije (preventiva, nadzor) je obseg dela v primerjavi z začetkom leta 2010, ko je bil v veljavi še Zakon o preprečevanju korupcije, večkratno porastel.

Komisija je v letu 2012 med drugim:

- prejela v reševanje **1841 novih prijav** sumov koruptivnih ravnanj in drugih kršitev ZIntPK;
- prejela **871 prošenj/zahtev pravnih in fizičnih oseb za podajo pravnega mnenja ali svetovanja** v zvezi z uporabo ZIntPK v praksi;
- v obdelavo prejela **7946 novih poročil o premoženjskem stanju** zavezancev;
- v pregled in oceno prejela **712 novih ali dopoljenih načrtov integritete**, ki so jih pripravili subjekti javnega sektorja;
- od pravnih subjektov in organizacij javnega ter zasebnega sektorja prejela prek **70 prošenj za organizacijo usposabljanj** in izobraževanj;
- prejela v vrednotenje in evidenco **216 poročil lobirancev** o lobističnih stikih;
- prejela **80 zahtev za dostop do informacij javnega značaja**;
- bila imenovana v **več specializiranih preiskovalnih skupin**, ki jih je skladno z Zakonom o kazenskem postopku ustanovilo državno tožilstvo.

KRATKO POROČILO O DELU KPK V LETU 2012

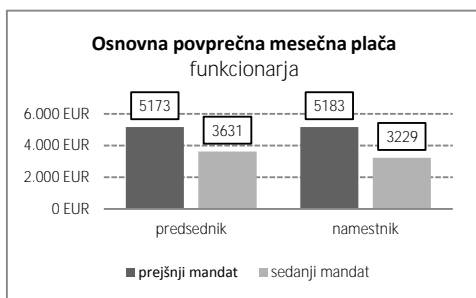
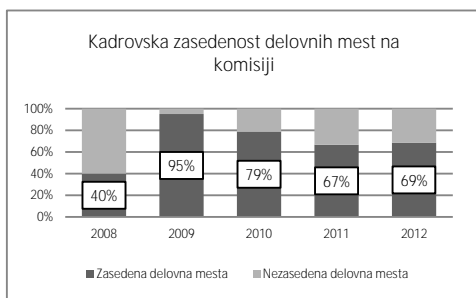
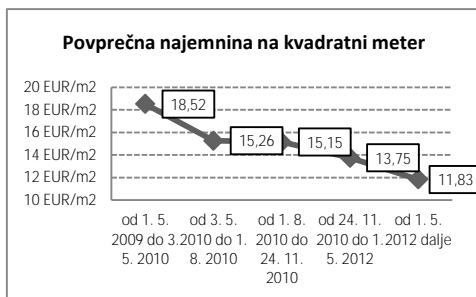
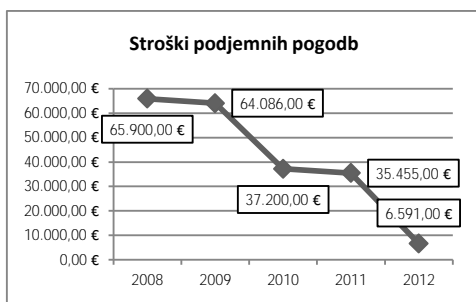
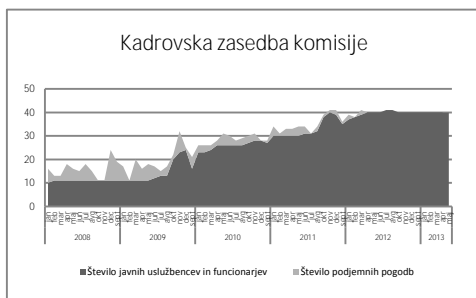
Opravljen delo v letu 2012 ...

Komisija je nadaljevala z optimizacijo in drugačno organizacijo dela, s čimer je dodatno intenzivirala izvajanje zakonskih pristojnosti. V primerjavi s preteklim letom je zaključila obravnavo več prijav (ki so imele za posledico več ugotovljenih kršitev ZIntPK, podanih ovadb, izvedenih prekrškovnih postopkov, podanih zahtev za ničnost pravnih poslov in drugo), število sej senata pa se je v primerjavi s preteklimi leti podvojilo. V letu 2012 se je komisija dokončno vzpostavila tudi kot prekrškovni organ in uspela nadgraditi (že leta 2011) začete aktivnosti na področju načrtov integritete, intenzivirala je izmenjavo podatkov in koordinacijo z drugimi nadzornimi in preiskovalnimi organi, nadaljevala z več preventivnimi projekti na področju osveščanja ter usposabljanja in vzpostavila metodologijo sistemskih ter tematskih nadzorov.

V letu 2012 je komisija:

- zaključila obravnavo 1888 prijav suma koruptivnih ravnanj in drugih kršitev ZIntPK, pri čemer so uslužbenci komisije izvedli 5664 posameznih preiskovalnih opravil in izvedli ustrezne ukrepe (podaja ovadbe, uvedba prekrškovnega postopka, sprejem načelnega mnenja ali ugotovitev o konkretnem primeru, podaja zahteve za ničnost posla, sprejem opozorila ali priporočila);
- vedla 106 prekrškovnih postopkov zaradi kršitve ZIntPK;
- v 429 primerih ugotovila sklepanje nedovoljenih poslov in podala opozorila ali zahteve za uveljavljanje ničnosti pravnih poslov;
- podala organom odkrivanja in pregona 246 ovadb oziroma naznanil zaradi suma storitve kaznivega dejanja;
- podala 418 pobud nadzornim organom za izvedbo postopka iz njihove pristojnosti (inšpekcijske službe, Računsko sodišče, DURS ...);
- izdala 19 upravnih odločb v zvezi z dovoljenjem za opravljanje dodatne dejavnosti, lobiranjem in protikorupcijsko klavzulo;
- izvedla 86 sej senata komisije s skupno 329 točkami dnevnega reda;
- ocenila in podala mnenje na 749 načrtov integritete subjektov javnega sektorja;
- izvedla 56 usposabljanj, predavanj, izobraževanj in posvetov;
- izdelala 871 pravnih mnenj, pojasnil in odgovorov pravnim in fizičnim osebam iz javnega ter zasebnega sektorja;
- izvedla 3 mednarodne delavnice v okviru projekta EACT;
- izvedla obsežno raziskavo o vplivu sistemske korupcije v luči poslovnega okolja;
- nadgradila aplikacijo Supervisor;
- izvedla projekt osveščanja osnovnošolcev »Povej z majico«;
- izvedla 60 postopkov v povezavi z nadzorom nad lobiranjem;
- po zakonu zastopala Republiko Slovenijo v mednarodnih odborih, misijah in evalvacijah ZN, OECD, Svet Evrope/GRECO, Evropska komisija, IACA ...

KRATKO POROČILO O DELU KPK V LETU 2012

Kadri in finance ...

Komisija ostaja finančno in kadrovsko izjemno podhranjena – posebej v luči leta 2010 izjemno razširjenega obsega novih zakonskih nalog in pristojnosti, skokovitega letnega pripada novih zadev in družbenega okolja, v katerem se problematika korupcije vse bolj zastruje. Komisija je v letu 2012 prišla na rob svojih zmogljivosti – glede na pripad novih zadev in mandat dela ni več prostora za nadaljnjo optimizacijo ter racionalizacijo delovanja ob nespremenjenem kadrovskem, zakonskem in finančnem okviru. Slednje nesporno vpliva tako na učinkovitost delovanja, ki je omejena, kot tudi na pravno varnost v povezavi z dolgotrajnostjo postopkov, saj:

- po letu 2010 število zaposlenih ni sledilo povečanemu obsegu dela in novim zakonskim nalogam;
- kljub večkratnemu povečanju pripada novih prijav število uslužbencev, ki delajo na nadzoru in preiskavah, ostaja skoraj enako kot v letih 2009 in 2010 (dodatni uslužbenci, ki jih je komisija pridobila v tem času, opravljajo delo na področjih, ki pred letom 2010 niso sodila v delokrog komisije – načrti integritete, lobiranje, prekrškovni postopki, vodenje evidenc in drugo);
- na nadzoru premoženjskega stanja, ki zajema prek 10.000 zavezancev, polni delovni čas dela le ena uslužbenka;
- na nadzoru lobiranja, ki zajema vse subjekte javnega sektorja, polni delovni čas dela le ena uslužbenka;
- v glavni pisarni, ki je leta 2012 obdelala okoli 30.000 vhodnih/izhodnih dokumentov, delata dve uslužbenki;
- ob pripadu prek 1800 novih prijav leta 2012 v Službi za nadzor in preiskave dela na prijavih manj kot 20 nadzornikov;
- komisija je v letu 2012 s pogajanjem uspela dodatno zmanjšati stroške najemnine za 36 %;
- komisija je udeležena v več zahtevnih pravnih postopkih v povezavi s pravnimi sredstvi, ki jih zoper njene odločitve uveljavljajo obravnavane osebe pred upravnim, rednim in ustavnim sodiščem; pripravo odgovorov na tožbe in druge vloge izvajajo uslužbenci komisije samostojno (od leta 2010 dalje komisija ne najema več zunanjih pravnih storitev);
- nihče od zaposlenih leta 2012 ni prejel položajnega dodatka ali dodatka za povečan obseg dela; celoten znesek nadur, izplačanih letu 2012, je znašal dobrih 600 (šesto!) evrov;
- povprečna bruto plača funkcionarja (predsednik in namestniki) je približno 32 % nižja kot leta 2010 (leta 2010 je znašala okoli 5100 evrov, leta 2012 pa 3400 evrov); povprečna bruto plača zaposlenega je bila leta 2009 okoli 3400 evrov, leta 2012 pa okoli 2600 evrov;
- po analizi, ki jo je pri nadzoru nevladnih proračunskih uporabnikov opravilo Računsko sodišče RS, komisija po povprečni plači na zaposlenega, dodatkih k delu, stroških za službene poti, za izobraževanje, izdatkih za službene telefone, reprezentanco in podobno sodi na samo dno lestvice.

